

Alçakgönüllülük Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alçakgönüllülük Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16720>

Özet

Alçakgönüllülük Ölçeği (AÖ), bireylerin psikolojik **alçakgönüllülük** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe adaptasyon ve psikometrik geçerlik güvenilirlik çalışması Sarıçam, Akın, Gediksiz ve Akın (2012) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, orijinal yapıyla tutarlı olarak dört alt boyutta toplanan 13 maddeden oluşmaktadır ve bu yapının Türk kültüründe de geçerli olduğunu göstermektedir. Ölçek, 5'li Likert Ölçeği formatında puanlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Alçakgönüllülük, Psikolojik Ölçüm, Uyarılma, Faktör Analizi, Kişilik Ölçeği, Yapı Geçerliliği, Türkçeye Uyarılma

Yazarlar

Hakan Sarıçam, Adem Akın, Engin Gediksiz, Uğur Akın

Amaç

Ölçeğin temel amacı, psikolojik bir erdem olarak kabul edilen **alçakgönüllülük** yapısını, farklı alt boyutları dikkate alınarak güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çalışması, özellikle Türk kültüründe ve eğitim ortamlarında bu yapının bilimsel araştırmalara konu olabilmesi için standart bir araç sağlamayı hedeflemiştir. Ölçek, bireylerin kendi yeteneklerini ve değerlerini gerçekçi bir şekilde değerlendirme eğilimlerini ve başarılarına odaklanma kapasitelerini belirlemek için kullanılır.

Yapı

Alçakgönüllülük Ölçeği, 13 madde ve dört farklı alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu alt boyutlar, alçakgönüllülük kavramının farklı yönlerini temsil etmektedir ve yapısal bütünlüğü doğrulayıcı faktör analizi ile desteklenmiştir.

Açıklık: Bireyin yeni deneyimlere ve eleştirilere açık olma eğilimini ifade eder.

Kendinden Vazgeçme: Kişisel başarı ve egodan ziyade, başarılarının ihtiyaçlarına ve genel iyiliğe odaklanma eğilimi.

Alçakgönüllülükle kendini değerlendirme: Kişinin kendi yeteneklerini abartmadan, gerçekçi ve mütevazı bir bakışla değerlendirmesi.

Diğerlerine odaklanma: Başarılarının önemini ve değerini takdir etme, onlara yönelik ilgi ve saygı gösterme.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. AFA sonuçlarına göre, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem uygunluk katsayısı .714 olarak bulunmuştur. Bu değer, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett testi sonucu ise χ^2 değeri 478,827 ($p < .001$, $sd = 78$) ile anlamlı bulunmuştur, bu da maddeler arasındaki korelasyonun yeterli olduğunu işaret eder.

Yapısal geçerliliği desteklemek amacıyla uygulanan DFA sonuçları, orijinal formla tutarlı olarak 13 maddenin dört boyutta iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir. Elde edilen uyum indeksleri şunlardır: $\chi^2 = 153.37$, $sd = 56$, **RMSEA** = .069, **CFI** = .91, **IFI** = .91, **GFI** = .94, **SRMR** = .080. Bu değerler, modelin veriyle uyumunun yüksek olduğunu ve ölçeğin teorik yapısını korunduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun güvenilirlik çalışmaları na dair spesifik iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) kaynakta belirtilmemiştir. Ancak, uyarılma çalışmaları nın genel amacı geçerlik ile birlikte güvenilirlik çalışmaları nı da kapsamaktadır. Bu tür adaptasyon çalışmaları nda, genellikle iç tutarlılık katsayıları nın .70 ve üzerinde olması beklenir ve bu tür bir psikometrik testin kullanılması na izin veren temel güvenilirlik kanıtları nın mevcut olduğu varsayılır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör analizi, ölçeğin **çok boyutlu** yapısını test etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İlk olarak uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi, ölçeğin temel yapısını keşfetmeyi amaçlamıştır. Bu analiz, KMO değerinin ve Bartlett testinin anlamlılığı ile desteklenmiştir, bu da verilerin yapısal ayrıştırılamaya uygun olduğunu göstermiştir.

Daha sonra uygulanan Doğrulayıcı Faktör Analizi, orijinal ölçeğin dört faktörlü yapısını Türk örnekleminde de geçerli olup olmadığını test etmiştir. DFA sonuçları, dört boyutlu yapının kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını (RMSEA = .069, CFI = .91, GFI = .94) ortaya koymuştur. Bu bulgular, **Alçakgönüllülük Ölçeği**'nin dört alt boyutunun (Açıklık, Kendinden Vazgeçme, Alçakgönüllülükle kendini değerlendirme, Diğerlerine odaklanma) teorik olarak beklendiği gibi olduğunu teyit etmektedir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Uyarılma

Format: 13 madde, 4 alt boyutlu (Açıklık, Kendinden Vazgeçme, Alçakgönüllülükle kendini

değerlendirme, Diğerlerine odaklanma) yap?

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genç Yetkinler (Üniversite öğrencileri gibi eğitimli gruplar üzerinde geçerlik çalışması yapılmış varsayılmaktadır).

Yaş Grubu: Belirtilmemiş, genel olarak 18 yaş ve üzeri.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması için kullanılan örneklem detayları kaynakta tam olarak belirtilmemiştir, ancak psikometrik çalışmalar genellikle üniversite öğrencisi popülasyonları üzerinde yürütülmektedir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılmaktadır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Hakan Sarçam, Psikometri, Uyum İndeksleri, **Ölçek Uyarlama**, Alçakgönüllülük

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hakan Sarçam

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: hakansaricam@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2012 yılında yayımlanmıştır. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacıların sorumlu yazar Hakan Sarçam ile e-posta yoluyla iletişime geçmeleri tavsiye edilmektedir.

İletişim e-postası: hakansaricam@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: alcakgonulluluk-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Sarçam, H., Akın, A., Gediksiz, E. ve Akın, U. (2012). Alçakgönüllülük Ölçeği'nin Türkçe Formu:

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi, 2 (2), 165-188.

Makalenin yayımlandığı dergi linki: kalemacademy.com

Alçakgönüllülük Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

13 madde ve 4 alt boyut

Açıklık

Kendinden Vazgeçme

Alçakgönüllülükle kendini değerlendirme

Diğerlerine odaklanma

ARABPSYCHOLOGY.COM